Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 235. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 12, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 12-го ГРУДНЯ 1995 р. Ч. 235. РІК CII.

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК

Контрольної Комісії Українського Народного Союзу

Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі Степан Гавриш, Василь Пастушок, інж. Анатолій Дорошенко і мґр Іван Винник (Стефанія Геврик була перешкоджена), виконуючи свої статутові обов'язки, перевели в часі від 21-го до 25-го жовтня 1995 року перевірку діловодства і організаційного стану УНСоюзу, як також провірено діяльність видавництва, оселі Союзівка і Українську Національну Корпорацію Дому УНС.

У висліді згаданої перевірки Контрольна Комісія стверджує слідуюче:

Український Народний Союз, вступивши в нове 100-ліття, продовжував довголітню традицію відданої служби своїм членам та українській громаді в Америці, Канаді, а також й в Україні.

1. Фінансова господарка виказала зріст майна за дванадцять місяців ц. р. на суму 1,744,936 дол., а загальне майно за цей час виносило 74,695,540 дол. Тут слід згадати, що у звітовому часі виплачено членам дивіденду в сумі 503,873 дол. та незворотні стипендії студентам, членами УНС в сумі 58,850 дол.

Говорячи про фінансову господарку УНСоюзу, то стверджено, що згідно з рішенням Головного Уряду з огляду на менші відсотки від інвестицій Екзекутивний Комітет був змушений зменшити виплату дивіденди членам, стипендії студентам, а також обмежити персонал в деяких департаментах, щоб не черпати резерви.

2. Справи Організаційного відділу, завданням якого є робити заходи для придбання нових членів, що є запорукою росту УНСоюзу. Стверджено, що за час від 1-го січня до 30-го вересня цього р оку придбано 804 нових членів забезпече-них на загальну суму 14,622,000 дол. До поданих цифр належить ще додати 65 пенсійних грамот на суму майже 1,000,000 дол. А коли порівняти суми забезпечення за час від січня до вересня 1994 року, то цього року в тому часі продано забезпечення на 5,000,000 дол. більше, що є похвальним.

3. Рекордовий відділ яким керує секретар Марта Лиско веде широко-закроєну кореспонденцію із відділовими секретарями і тим самим служить їм фаховими порадами в справі союзового забезпечення, яке із введеними змінами кляс, є дещо більше скомпліковане, а тим більше тепер коли почато акцію переведення 28,000 виплачених грамот на грамоти з одноразовою вкладкою. Ця акція є корисна для молодих членів, бо мають можливість значно збільшити своє забезпечення, а від старших не вимагає доказу доброго здоров'я. В перших двох місяцях (вересень і жовтень) понад 150 членів скористали вже із згаданої акції і УНСоюз одержав 81,000 дол. додаткових вкладок.

Також належить згадати, що Рекордовий відділ почав акцію злуки малих відділів з більшими, коли заходить конечна потреба, а головно у випадку неактивних відділів. В звітовому часі вже злучено 18 відділів і тим самим члени будуть мати кращу обслугу.

4. Перевірка видавництва — українського щоденника „Свобода", англомовного „Українського Тижневика" та книгарні. Тут слід пригадати, що під час останньої 33-ої Конвенції, яка відбулася в Піттсбурґу, делеґати довго застановлялися над долею видавництва союзової преси, до якого рік річно доплачувано велику дефіцитову різницю. Щоб зменшити ці витрати, які черпалося із резерви УНСоюзу делеґати рішили піднести передплату як на „Свободу", так і на англомовний тижневик для членів і нечленів. Від цієї підвишки залежала доля, чи „Свобода" залишиться щоденником, чи стане тижневиком.

Для вирішення тої так важливої справи Головний Уряд на Річних Нарадах в травні ц. р. рішив запитати читачів спеціяльним запитником, яка їхня воля — чи згідні на підвишку і мати щоденник, або без підвишки перейти на тижневик. І слава Всевишньому, що завдяки рішенням 60 відсотків читачів, які відповіли на запитник, „Свобода" залишилася щоденником із доплатою дворазової підвишки.

У зв'язку із історичними подіями, які відбуваються майже щоденно у вільній Україні „Свобода" і „Український Тижневик" постійно подають найновіші щоденні вістки.

5. Оселя Союзівка, якою керує професійний менаджер Іван Флис, мол., дальше успішно сповняє ролю українського культурного центру, де виступають найкращі хорові і танцювальні ансамблі не лише Америки й Канади, але також і вільної України і цим є атрактивною так для старших, як і для нашої молоді. Дуже важливою ділянкою Союзівки є тенісові табори, курси українських танків, а останньо дуже популярним став пластовий табір для найменших „Пташенят", де впродовж двох тижнів 110 малих діточок у віці від 4-ри до 6-ти років хлопців і дівчаток чудово провели час. УНСоюз річно уфондовує на Союзівці двотижневий курс для учителів шкіл українознавства, з якого користають учителі з ЗСА і Канади.

(Закінчення на стор. 3)

Ліберали виступають за пропорційну систему виборів

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 5-го грудня, віцепрезидент Ліберальної Партії України Володимир Наконечний повідомив, що у Верховній Раді України незабаром з'явиться фракція лібералів. „Новий центр у Верховній Раді обов'язково має бути ліберальним. Уже сьогодні ми маємо всі підстави для реєстрації ліберальної фракції", — сказав інший віцепрезидент керівника ЛПУ Володимир Ампілогов.

Лідери ЛПУ запевняють, що зроблять усе залежне від них, щоб під час обговорення в парляменті проєкту нової Конституції України закріпити в ній пропорційну систему виборів до Верховної Ради.

В. Наконечний повідомив, що ЛПУ припиняє фінансування газети „Україна, Европа, Світ", оскільки партія вирішила посилити працю з реґіональними засобами масової інформації. „Це буде коштувати значно дорожче, але ми йдемо на це свідомо, оскільки вважаємо, що саме у реґіонах сьогодні треба пропаґувати ліберальні ідеї".

Щодо центрального друкованого органу партії — газети „Україна, Европа, Світ", питання буде виріше-но на з'їзді ЛПУ у січні 1996 року.

ВЕРХОВНА РАДА ДБАЄ ПРО МОЛОДЬ

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 6-го грудня, засідання сесії Верховної Ради України знову не розпочалося через бльокування праці сесії правими фракціями, які вимагали зняття з порядку денного питання про приєднання України до Міжпарляментарної асамблеї Співдружности Незалежних Держав. Депутатська група „Центр" запропонувала розглянути це питання після затвердження державного бюджету України на 1996 рік, оскільки за правильником після надходження проєкту бюджету до парляменту ніякі інші питання не повинні розглядатися. Однак і ця пропозиція не знайшла підтримки.

Головуючий на сесії перший заступник голови Верховної Ради України Олександер Ткаченко повідомив про спільне засідання комісій Верховної Ради, яке не потребує кворуму. На засіданні депутат Валерій Коломойцев розповів про підготову проєкту закону з питань приватизації майна державних підприємств.

Наступного дня, 7-го грудня, на сесії розпочалося слухання про становище молоді в Україні. Віцепрем'єр-міністер України з питань гуманітарної політики Іван Курас відзначив, що близько 1 мільйона юнаків і дівчат України ніде не працюють і не навчаються. По закінченні інститутів та університетів 40 відсотків випускників не можуть знайти праці. Щоб ґарантувати перше місце праці молодим фахівцям І. Курас запропонував внести відповідні зміни до законів, створити фонд підтримки молоді, де акумулювалися б державні, комерційні та благодійні гроші.

Міністер у справах молоді і спорту Валерій Борзов повідомив, що Контрольній Службі при Президенті України доручено перевірити куди поділися гроші, майно та інші цінності, що належали Комуністичній Спілці Молоді України.

Верховна Рада запропонувала Президентові України доручити Урядові підготувати комплексну програму „Молодь України", у якій передбачити обсяги і механізм фінансування, розглянути можливість створення структур у виконавчій владі із їх вертикальним підпорядкуванням, які займатимуться проблемами молоді.

Під час затвердження державного бюджету Верховна Рада має врахувати необхідність асиґнувань на оздоровлення дітей, пільг для організацій, що працюють з молоддю тощо.

Затримано викрадачів зброї

Херсон (Р. Р.). — Тут затримано групу офіцерів і прапорщиків, яких підозрівають у розкраданні зброї. У власному ґаражі одного із затриманих виявлено автоматні патрони, сигнальні міни, вибухівку, 25 детонаторів і навіть некеровані реактивні стрільна.

Працівники правоохоронних органів припускають, що все це плянувалося вивезти в одну з „гарячих точок".

Військова прокуратура Херсонського гарнізону порушила карну справу. Як зазначив військовий прокурор Південного реґіону Володимир Сєрков, це не перший і не єдиний випадок викрадення боєприпасів з території військових підрозділів. Раніше заарештовано заступника командира прикордонної застави у Скадовському, який продавав патрони і зброю.

Румунія готова судитися за острів Зміїний

Київ. — Як поінформувало 5-го грудня букарештське радіо, день раніше міністер закордонних справ Теодор Мелескану сказав румунському сенатові, що Румунія має добре підготовлену справу щодо територіяльної суперечки з Україною навколо острова Зміїного в Чорному морі.

Він сказав, що Румунія готова вирішити суперечку з Україною шляхом переговорів, але додав, що при необхідності Румунія подасть цю справу до Міжнародного суду в Гаазі. За його словами, острів Зміїний в даний момент не має економічної вартости, але в зв'язку із знайденими там „важливими покладами нафти і природнього ґазу" ця вартість може з'явитися. Острів також важливий для визначення морського кордону між Румунією і Україною, додав Т. Мелескану.

Як повідомила УНІАР, 7-го грудня начальник управління інформації Міністерства Закордонних Справ України Ю. Сергєєв заявив з цього приводу, що „звернення Румунії в односторонньому порядку до Міжнародного суду буде розцінено Україною як офіційне пред'явлення їй територіяльних претенсій".

Ю. Сєргєєв зауважив, що питання про належність острова Зміїного було остаточно вирішено у 1991 році під час укладання українсько-румунського договору про дружбу і співробітництво, а також договору про державний кордон між двома країнами. Обидва документи були свого часу ратифіковані парляментом Румунії.

Реформісти критикують указ про державну позику

Київ. — Парляментарна група „Реформи" вважає, що указ Президента України з 15-го жовтня 1995 року про випуск облігацій зовніш-ньої державної позики суперечать конституційному договорові, за яким випуск державних цінних паперів визначається виключно законами України. Суперечить він також законам про цінні папери і фондову біржу, про приватизацію майна державних підприємств і позбавляє громадян України пріоритетного права на придбання державного майна".

Депутат України Тарас Стецьків зазначив, що жодна держава не розраховується за зовнішній борг власними підприємствами. Російський „Ґазпром" вже подав заяви на купівлю акцій 15-ти найбільших українських підприємств. Аналіза цього списку підприємств показує, що вартість їх перевищує український борг за ґаз на 20–22 блн. дол. Тому фракція „Реформи" ініціюватиме накладення вето на цей указ Президента.

Обрано ще сім депутатів Верховної Ради

Київ (УНІАР). — В неділю, 10-го грудня, в 45-ти виборчих округах України відбулися повторні вибори до Верховної Ради. Як і раніше, активність виборців була невисокою, що ще раз підтвердило їхню апатію і недовір'я до всіх політичних сил. Обрано лише сім депутатів, переважно представників так званої "партії влади", котрі традиційно вважаються "безпартійними".

Найбільше голосів зібрав на Полтавщині нинішній прем'єр-міністер України Євген Марчук — 83.7 відс. За його словами, він сам не сподівався такої масової підтримки виборців, надто в сьогоднішніх умовах економічної кризи й відчуження громадян від дій влади. "Висловлена підтримка, — сказав Є. Марчук, — дає мені колосальну опору для наступних дій".

Депутатами також стали прем'єр-міністер Криму Анатолій Франчук, його 27-літній син, котрий водночас є зятем Леоніда Кучми і генеральним директором акціонерного товариства "Центр паливоенерґетичних ресурсів України" Ігор Франчук, а також начальник Київського річкового пароплавства Микола Славов.

Натомість у більшості округ вибори визнано недійсними, оскільки там проголосувало менше половини зареєстрованих виборців. У 11-ти округах, де жоден кандидат не набрав більше 50 відс. голосів, через два тижні відбудеться повторне голосування. Цього разу на 11 депутатських місць претендуватиме 9 безпартійних, 7 комуністів, 1 соціяліст, 2 члени НРУ, по одному кандидатові від Селянської, Християнсько-Демократичної Партій та від Партії Економічного Відродження Криму.

Експерти вважають, що суттєвих змін в українському парляменті внаслідок цих виборів не буде.

САРАЄВСЬКІ СЕРБИ ВІДКИДАЮТЬ ДЕЙТОНСЬКІ ДОМОВЛЕННЯ

Сараєво, Боснія. — В четвер, 7-го грудня, у боснійській столиці відбулося 20-тисячне віче сербів, які живуть у сараєвському районі Ґрбавіца. Учасники віча категорично відкинули досягнуті на переговорах у Дейтоні, Огайо, пляни територіяльного розмежування у Боснії, згідно з яким сербські вулиці Сараєва перейдуть під юрисдикцію мусулмансько-хорватської федерації.

Від імені 120,000 мешканців сербської частини міста організатори віча надіслали листа до міжнародних посередників і до делеґацій ворогуючих боснійських сторін на мирних конференціях у питаннях Боснії, які мають невдовзі відкритися у Парижі і Лондоні. В тих листах серби вимагають змінити дейтонські угоди щодо територіяльного поділу і зберегти під контролею сербської влади ті сараєвські райони, у яких віддавна проживають серби.

Критикуючи дії очолюваної президентом Сербії Слободаном Мілошевічем об'єднаної сербської делеґації на переговорах у Дейтоні, учасники віча запевнили, що зі зброєю в руках захищатимуть свої будинки в Сараєві, якщо до призначе-ного на 14-го грудня підписання в Парижі мирного договору не буде знайдено варіянту рішення, який їх вдоволить.

Водночас боснійські серби поквапливо здійснюють „етнічне очищення" тих районів, які відійдуть під їхню контролю згідно з пляном мирного врегулювання, намагаючись встигнути ще до того, як у ці райони увійдуть вояки НАТО. Хорвати і мусулмани, покидаючи свої житла, знищують все, що можуть, щоб нічого не потрапило у сербські руки. Не дивлячись на запевнення вищих чинів НАТО, що вони не дозволять ніякого злочинства з боку сербів, „етнічні очищення" і пограбування триватимуть, очевидно, до кінця грудня.

В Україні

ТРИВАЄ СУД НАД УКРАЇНСЬКИМИ МОРЯКАМИ

ОДЕСА. — Голова Ради капітанів Чорноморського пароплавства Олександер Вінницький повідомив, що у французькому місті Руан завершується судовий процес над шістьма українськими громадянами, яких звинувачують у вбивстві у відкритому морі вісьмох громадян Ґани. Суд уже відхилив як необґрунтоване звинувачення моряків у расизмі та відмовив представникам Ґани в питанні виплати компенсації родинам потерпілих в сумі 8 млн. дол. З участю представників звинувачення, 10-ох адвокатів та 13-ох присяжних продовжується допит свідків і звинувачених моряків теплохода „Мак-Рубі", який плавав під ліберійським прапором.

ВІДКРИТО ЩЕ ОДИН БИЗНЕС-ЦЕНТР

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — Тут приватизовано 297 малих підприємств комунальної і загальнодержавної власности, що становить понад 80 відсотків об'єктів, які підлягають приватизації. Допомогти підприємствам у вирішенні питань, пов'язаних з приватизаційними процесами, покликаний бизнес-центр, де навчатимуться в основному керівники і основні фахівці приватизованих підприємств. Центр у Хмельницькому відкрито 30-го листопада і він став третім після луганського і маріюпільського бизнес-центрів.

ДОБРЕ БУТИ ДЕПУТАТОМ

КИЇВ. — Підписаний Президентом закон України про внесення змін і доповнень до закону про статус народного депутата надає депутатам ще більшу захищеність. Окрім помешкання, кабінету, референтів, матеріяльного забезпечення навіть після припинення депутатських уповноважень, їм ґарантується цілковиту недоторканість.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ДОПОМАГАЄ ВИРІШУВАТИ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ

КИЇВ. — В Україні перебувала урядова делеґація ЗСА на чолі з Ричардом Морнінґстаром, спеціяльним помічником Президента і Державного секретаря ЗСА з питань допомоги країнам СНД. 5-го грудня віцепрем'єр-міністер України Роман Шпек провів з делеґацією переговори, в ході яких порушено проблеми економічних реформ в Україні, головним чином проблеми приватизації та енерґозабезпечення, та питання допомоги Україні з боку ЗСА. На думку Романа Шпека, найбільшими проблемами в Україні є внутрішні неплачення та обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань. Водночас віце-прем'єр відзначив, що останнім часом значно покращилась праця щодо сплати боргів за енерґоносії. Р. Морнінґстар сказав, що ЗСА будуть обов'язково допомагати Україні у цей складний час і побажав, щоб нова конституція України стала ґарантом незворотности змін у суспільстві.

МАЛА ПРИВАТИЗАЦІЯ МАЙЖЕ ЗАВЕРШЕНА

КИЇВ. — Впродовж першого півріччя 1996 року процес малої приватизації в Україні має бути завершеним. Саме таку прогнозу 6-го грудня зробив у ході засідання пресклюбу „Ринкові реформи в Україні" заступник голови Фонду Державного Майна О. Бондар. Інформуючи журналістів про перебіг малої приватизації в Україні, О. Бондар повідомив, що на сьогодні приватизовано 9,745 об'єктів, що складає 43.4 відсотка запляннованого. Щодо великої приватизації, то ця цифра складає 33.8 відсотка. О. Бондар навів дані, за якими на Одещині рівень малої приватизації сягнув 91 відсотка, на Запоріжжі — 70, у Києві — 66.7. Для порівняння на Чернігівщині цей показник становить 17 відсотків.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 7-го грудня, з американської космічної ракети „Ґалілео" вперше запущено у каламутну атмосферу Юпітера— найбільшої планети соняшної системи, капсулю наладовану всякими досліджувальними приладами для вивчення та вимірювання питомої ваги атмосфери згаданої планети. Одначе найбільш драматичним моментом було коли капсуля пірнула у ґазові нутрощі Юпітера, а вмонтоване в ній радіо почало передавати на землю здобуті інформації. Науковці сподіються, що у переданих даних найдуть ключі до розгадки історії Юпітера та початків соняшної системи.

У СЕРЕДУ, 6-ГО ГРУДНЯ, біля 5-ої години по полудні захворів раптово під час проби у мангеттенському театрі „Бікон" в Ню Йорку відомий американський співак і актор Майкл Джексон, якого негайно машина медичного поготівля відставила до лікарні. Він перебуває у Медичному центрі Бет Ізраел під опікою лікарів Аллена Мецґера та Вілліяма Аллейна, які заповіли що М. Джексон терпить від аритмії — розладу ритміки серця і мусітиме перебути кілька днів у лікарні. З цього приводу відкликано його дводенний виступ, що мав бути записаний на відеострічку та знятий телевізійною камерою для розповсюдження по цілому світі. Покищо М.Джексон знаходиться у важкому, але стабільному, стані.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Центру контролі та запобігань хворіб з осідком в Атланті, Джа., попереджають, що знову в ЗСА появився зимовий вірус, який атакує дихальний шлях і спричинює кожного року смертність 4,500 дітей у ЗСА. Вірус R.S.V.атакує нижній дихальний шлях і є причиною того, що 90,000 немовлят і дітей кожного року опиняються в лікарнях. Крім того д-р Том Торок з вище згаданого центру зазначує, що цей вірус може бути спричинником важких захворінь у людей старшого віку та тих, які мають послаб-лену імунітетну систему.

У СВІТІ

У МОСКВІ вийшла книга голови Російської комуністичної партії Ґеннадія Зюґанова „За горизонтом", яка засвідчує, що „нові" комуністи Росії, формально виступаючи під традиційними гаслами інтернаціоналізму, фактично стоять на становищі ксенофобії та антисемітизму. У згаданій книжці Ґ. Зюґанов, між іншим, пише: „На світогляд, культуру та ідеологію західнього світу все відчутніший вплив мають жиди, цей вплив зростає щодня, щогодини. Жидівська діяспора, яка відавна контролювала фінансове життя континенту, в міру розвитку „свого ринку" перехоплює контрольний пакет акцій всієї господарсько-економічної системи західньої цивілізації. Мотиви особливої обраности, „вищого призначення" для керівництва світом, власної вийнятковости, притаманні релігійним віруванням жидів, починають ледве не вирішальним чином впливати на західню самосвідомість". Іншими словами, теперішні російські комуністи повторюють інсинуації запеклих шовіністів-чорносотенців: мовляв, у всіх бідах світу винні жиди.

ПОВІДОМЛЕННЯ членам і відділам УНСоюзу

Повідомляємо членів і відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від відділів

не пізніше, як вполудне 22-го ГРУДНЯ 1995 РОКУ.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1995 рік. З уваги на це, закликаємо всіх членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у П'ЯТНИЦЮ, 22-го ГРУДНЯ 1995 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Нездійснені сподівання

Після багатьох десятиріч холодної війни та комуністичного поневолення країн Східньої Европи, Азії та кавказьких народів, здавалося , що розпад СССР буде для них тією можливістю, про котру мріяли їхні предки у багатьох випадках й цілими століттями. До подібних думок приєднувались майже всі західні аналітики, історики та знавці окремих країн і народів, не кажучи вже про тих, що їм жорстока доля призначила скитатися по всіх усюдах земної кулі.

Несподівано сталося те, чого не сподівались побачити — розвалено Берлінський мур, захиталися і не витримали підвалини „імперії зла", не стало Варшавського пакту. Всі ці події неочікуваною лявіною влились у життя країн, народів і окремих осіб, несучи зі собою гарячі хвилі почувань та піднесень неочікуваної волі. Тижнями, а то й місяцями панував дух піднесення, зокрема в новостворених незалежних державах. На передових становищах окремих країн відрухово обирано тих, які в той чи інший спосіб були переслідуваними за комуністичного режиму, а колишні можновладці з глибин політичних кулуарів з деяким неспокоєм приглядались до крокуючих подій. Одні намагалися зникнути серед громадськости своїх країн і затерти за собою сліди своїх колишніх „успіхів", інші у поспіху почали політично перебудовуватись і крок за кроком входити у пульсуючий гін до самовизнання своїх країн, — релігійного, національно-політичного та культурного. За всіми познаками виглядало, що все йде згідно з бажаннями окремих країн, які, на думку Заходу, мусіли б прямувати до оновлення своїх країн тільки демократичним шляхом, який своїми заложеннями таки переміг комуністично-соціялістичну ідеологію. Що ж трапилось, і що у багатьох випадках не сталося?

Сьогодні, з перспективи подій минулих кількох років і базуючись на наочних фактах, можна тільки підтвердити, що не сталось, як бажалось. Патріотична евфорія згасла, а не знаючи, як обходитися з демократією, взято від неї все, що найгірше — безрозсудливу розгнузданість, сваволю та нехтування почуваннями інших. У висліді розчарування й без того незрозумілою ідеологією та бажання повернутись до втраченого, але не тому, що воно було кращим, а тому, що воно тоді було зрозумілим. Це цілком використали оці позакулуарні елементи, які різними нелеґальними ходами знову пропхались у провідні ешелони своїх країн і використовують свої становища для особистих цілей. Все це можна б поминути, якби справа була тільки в особистих користях, але тут розходиться про майбутність буття окремих країн та їхнього люду.

Витворилася нова верства суспільства, котра своїм ідеалом обрала доляр та всі ті особисті вигоди, котрі він уможливлює здійснити. Ідеали свого власного людського та національного „я" вони поховали глибоко на дно своєї душі та дбають виключно тільки про свій особистий „хутірець". У їхній ментальності немає місця для інших — народу та країни, вони готові знову прийняти ярмо будь-якого „старшого брата", щоб тільки у них були „ковбаса та чарка", байдуже якого виробництва. Тому сьогодні голосуючи, вибирають до влади тих, які їм обіцяють колишні знайомі порядки з демократично-економічними приманливостями. Захід здивований таким ходом подій, але не застановляється над тим, як би цьому запобігти. Ідучи по лінії найменшого опору, вони хочуть полагоджувати все крізь призму всемогучого доляра, що дуже часто не приносить бажаних успіхів.

Все ж таки не треба втрачати надії, бо підростає нове покоління, що має відвагу пробувати ставати господарями у власній хаті, стриміти до висот релігійних, культурних і політичних прагнень своїх народів і змагатися за своє гідне місце серед народів світу. Їх треба заохочувати, допомагати та підтримувати, а тоді, мабуть, нездійснені сподівання стануть дійсністю.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

ЯК ТРИВОГА...

Донедавна головна увага Москви була звернена на відвоювання давніх імперських позицій на зовнішньому фронті. Андрей Козирєв, міністер закордонних справ, метався по всіх важливих столицях світу, але коли йому нічого не вдалося, забули про нього у Кремлі, тільки Єльцин заявив, що треба звільнити його, а на його місце висунено нового комівояжера генерала Павла Ґрачова. І той пробує бути російським Талейраном.

Український відтинок

Ґрачов ладнав і ладнає багато різних проблем, а останнім часов взявся до дипломатії на українському відтинку. Після диктату Єльцина в Сочі Президентові України Леонідові Кучмі, про який російські урядові чинники і засоби масової інформації заявили, що це остаточні „договірні устійнення" двох найвищих державних чинників, які вже змін не потребують і не можуть бути змінені. Тепер у Сочі міністер оборони Росії Ґрачов заявив міністрові оборони України Валерієві Шмарову, що це зовсім нові переговори й „починають від дча", тобто від окремих питань і нічого спільного не мають з попередніми переговорами „на велику скалю". Мало того, Ґрачов заповів, що якщо теперішні переговори закінчаться з успіхом, то президент Єльцин готовий прибути до Києва. Ось як до живого припекло буйного і бутного Єльцина. Міністер Шмаров міг був сказати „так би зразу", але українські дипломати славляться своєю м'якістю і як же тут давати, та ще й „старшому братові", аж так під ребро.

Але минули місяці, багато води протекло в Дніпрі, а ще більше у Волзі, і те, що можна було пробувати досягнути раніше, тепер нелегко і говорити про нього. Останні роки принесли багато фактів з російського боку, які наочно показують, до чого направду стремить Москва. Слова словами, обіцянки обіцянками, а Москва завжди готова схопити договірну сторону за горло, якщо тільки стане їй сил до того. Там де могла чи може Москва безкарно, або так їй здавалося, зброєю робити політику, там вогнем і залізом вона добивалася свого. Горіли села і хати разом з людьми в Чечні і в Таджикістані, масові гроби наповнювано трупами, а провідних діячів противника Москви невідомі руки вбивали бомбами, стрілами в голову, або отруєю. Навіть над Дністром, де невеличка група українських добровольців пробувала захищати життя українських мешканців того клаптика землі, якась рука вбивала в автомобілевих випадках та в інший спосіб українських командирів, або їхніх заступників, а „доблесна" 14-та армія тим часом будувала пам'ятник — цілу оселю генералові Суворову і приготовляла приєднання тієї споконвічно української землі до Росії. Змінилися часи, змінилися умови, і Москва перекидається з однієї частини свого інтернаціонального принципу на другий. А тим принципом було: воювати чи торгувати. Той принцип, тобто одну або другу його частину, Москва пристосовувала відповідно до своїх сил. Найболючіше відчув це Китай, де Москва століттями застосовувала той принцип, починаючи з XVI століття. Спочатку було „воювати", а загарбавши частину китайської території, приходило „торгувати". Закріпившись на здобутих територіях і сконсолідувавши свої позиції, знову приходило „воювати", а потім на зміну „торгувати". Як кажуть поляки, які також пізнали Росію, „в кулко, Мацєю". Щодо України прийшов саме тепер час „торгувати".

Смачні успіхи

Москві так засмакували сочинські успіхи, що вона знову запропонувала українській стороні переговори в... Сочі. Про перебіг та успіхи тих переговорів двох міністрів війни розказав український міністер оборони Валерій Шмаров 27-го листопада в Києві після повернення з Сочі. На жаль, розказав не точно, не подав до народного відомо, до чого обидва джентлмени договорилися, але так, щоб задавольнити слухачів, а може показати їм, що Москва... змінилася. А українське село і місто, робітник та інтеліґент, а не менш селянин, занадто відчули російську політику та поведінку на своїй шкурі, щоб повірити гарним словам, вони хочуть твердих фактів. Очевидно, що Україна хоче переговорів, хоче мирного полагодження сусідських суперечок, розумного, корисного для обидвох сторін договору чи договорів. Звучить гарно, коли Ґрачов каже договорюватися „крок за кроком", але насамперед Москва мусить відмовитися від попередніх вислідів переговорів за президентури Леоніда Кравчука та від диктату Єльцина Кучмі в Сочі. Заяви генерала Ґрачова (він же навіть не міністер закордонних справ) замало, Україні треба одвертого публічного виступу, щоб не було ні сумнівів, ні пізніших маневрів і крутійств. Заповажні це справи, завагомі проблеми і потреби, щоб їх напів лагодити!

Постає питання, чому саме тепер Росії захотілося таких переговорів? Становище в Росії всередині і на зовні складне, а навіть небезпечне. А становище Єльцина наближається до катастрофічного. До незакінченої війни, а покищо поразки, в Чечні і Таджикістані, до катастрофи в Афганістані, до провалу в Грузії та Азербайджані, до яких тепер долучується Казахстан, лідери якого навчилися від московських проголошувати гарні слова, а одночасно творити тверді діла, до болючих поразок на світовому форумі долучилися подвійні вибори: в грудні до парляменту, а в червні наступного року — президентські. Москва намагається розв'ятати собі руки, добитися перемоги, а якщо не перемоги, то принаймні якихось успіхів на українському відтинку, щоб блиснути тими успіхами перед виборчими масами, а одночасно успокоїти наростаючі конфлікти таки з її вини на українському фронті і могти вільніше протиставитися так само створеним і початим нею збройним конфліктам на інших рубежах.

Та Україна не може стати інструментам у виборчих кампаніях в Росії одних сил проти інших. Україна аж ніяк не може помагати Єльцинові, бо за короткий час їй, можливо, доведеться платити за свою помилку. Українські державні чинники не сліпі, вони бачать, що Москва хоче перемир'я — не думаймо, що вона хоче тривалого миру на українському відтинку, — щоб ударити звільненими силами власне на тих, куди вона занесла війну. Хай вона договорюється з Грузією і відтягає свої війська звідти, хай забирає своїх карателів з Чечні, хай зробить поступки Азербайджанові, Казахстанові та іншим, там вона може показати зміну своєї моральної постави і політичних завойовницьких замірів. А до того, як нам домовлятися з причинником жахливої, кривавої каральної акції в Чечні? Він, Ґрачов, штовхнув Росію в збройний напад на Чечню, обіцюючи, що виграє бій за дві-три години. Він повторює на кожному кроці, що існуючих конфліктів не можна полагодити політичними засобами, а треба буде остаточно для цього вжити сили, тобто зброю. Він думає зневтралізувати Україну, може ще деяку іншу незалежну державу, щоб розправитися з іншими, а після перемоги над тими іншими прийшла б черга на тих, з ким він говорив так любенько, як з міністром Шаровим у Сочі. Український народ уже „брав" таку історичну лекцію, і то не раз, і не може датися втягнути в ту саму лапку тепер.

Ще кілька місяців

Президент Єльцин має свій мандат ще на декілька місяців. Прийнятим звичаєм у міжнародному житті є, що в такому кінцевому етапі президент уже не зважується на нові глибокі потягнення. Тим більше у випадку Єльцина. До парляментарних виборів у Росії залишилися лічені дні. Всі опити різних інституцій, російських і чужинецьких, публічні дискусії, приватні розмови вказують, що російський народ у великій мірі відмовить президентові Єльцинові своє довір'я, то яка ж тоді буде вага договорів, укладених з ним саме в тому кінцевому періоді? Для нього „так" перед виборами до Державної думи і на президента, але для України таки краще „ні". Тим більше, що в тих переговорах і договорах є такий речник президента Єльцина, як генерал Ґрачов, що в міжнародній політиці стає очевидною персоною нон ґрата, який радше повинен станути перед міжнародним трибуналом за тисячі помордованих у Таджикістані, Чечні. Та й не лише там.

Володимир Барагура

Казкові притчі про звірів і людей

Відома діяспорна письменниця для дітей, молоді та дорослих Світлана Кузьменко порадувала останнім часом юних читачів збіркою „Живуть на світі добрі звірі". Це вільний переклад добірною українською літературною мовою низки американських письменників — Катрін і Байрон Джексони, д-р Сусс, Жанет Крипслі, М. Бирк. Збірка появилася в 1995 році заходами Організації Українок Канади та частинного спонзорування Фундації ім. Тараса Шевченка. Збірку ілюстрував Всеволод Маґас.

Ці писання мають позитивну виховну й дидактичну вартість. Хоч їх тематикою є звіриний і пташиний світ, в них криється глибока життєва правда, яка стосується теж людини.

Перше оповідання Катрін і Байрона Джексонів — це „Мішкуватий слоник". З його неповоротности та обвислої шкіри глузують папуга, тигр, крокодил та лев. Слоника огорнув жах, що він може стати жертвою голодних пожильців джунґлів. Щойно по зустрічі зі стадом земляків, які наповнили джунґлі голосним ревом і тупотінням, від якого втік навіть голодний лев, розвіялося слоникове побоювання. Він став частиною своїх земляків, які привітали його дружньо, запросили до свого стада й танцювали з радости. Навіть зухвала папуга вже не сміла насміхатися з маленького слоника.

Виховний висновок з цієї розповіді ясний — „В єдності сила народу" та почуття себевартости.

* * *

В розповіді д-р Сусс п.з. „Великодушний лось Тідвік" юні читачі побачать паралелю до нашої державницької психіки, яка впродовж століть тримала наш народ під пануванням сусідів, аж поки ми не проголосили самостійности та державности України.

Автор згаданого оповідання дав картини з життя молодого наївного лося Тідвіка, який відлучився від свого стада, що втішалося споживанням ніжного смачного моху. До Тідвіка підійшов жук із проханням взяти його на свої роги, бо день був гарячий. Наївний, бобродушний Тідвік погодився на його прохання. Згодом великодушний Тідвік дав притулок на своїх рогах іншим тваринам — павукові, птичці, яка звила собі гніздо, висмикуючи лосину шерсть, та дятлові, який видовбав собі житло в розі Тідвіка. Згодом впросилася білка з родиною та горіхами, які сховала в проверченій дірці у рогах гостинного лося. Незабаром приєдналися ще рись та черепаха.

Наївний, добродушний Тідвік не знав, як позбутися нахаб, бо господар повинен бути чемний і ввічливий до гостей.

Одначе прийшов холодний час і табунець Тідвіка перебрався потойбіч озера на південний його берег, де було тепло й доволі солодкого меду. Тідвік і собі хотів приєднатися до стада, але нахабні мешканці вчинили крикливий протест, мовляв, роги Тідвіка — це їхній дім і він не має права забрати його потойбіч озера.

Відбулося голосування, вислід якого був у некористь власника. Тоді вже без згоди Тідвіка нахабні гості запросили на його роги ще лисичку, мишей, бліх і великого ведмедя та шістсотний рій бджіл!

Раптом понад голову Тідвіка просвистали кулі з рушниць мисливців. Не зважаючи не непосильний тягар на своїх рогах, Тідвік почав якомога швидше втікати від пострілів. Але побачив, що він оточений з усіх боків. Раптом пригадав собі, що кожного року лосі зміняють свої роги. Так він позбувся нахабних сусідів-причеп і приєднався до табунця земляків потойбіч озера.

Ця розповідь нагадує нам історичну долю нашого народу — окупацію наших земель сусідами, брак національної єдности, експлуатацію наших земель, поки врешті Україна позбулася окупантів і актом проголошення незалежности чотири роки тому зажила самостійним національно-державним життям у колі вільних народів.

Автор закінчив свою розповідь такою сентенцією: „Тепер Тідвікові старі роги там, де повинні бути, а його небажані гості й досі на них. З них зробили опудала, що їм належалося".

* * *

Третє оповідання авторства Жанет Крипслі має заголовок „Пішла корівка че-

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Дзедзик

ОБОРОНА МИТРОПОЛИЧОЇ ПАЛАТИ У ЛЬВОВІ

(Спомин у 51-шу річницю смерти Митрополита Андрея Шептицького)

I

Величава катедра св. Юра у Львові на площі тієї ж назви привертала увагу чужих і українського громадянства із-за чудової архітектури у стилі „Рококо": вона має плян грецького хреста, посередині покрита тяжкою банею, а на раменах хреста розміщені плоскі бані, закриті балюстрадами. Як прикраси вжито масу ніжно різьблених ваз та рококових орнаментів. Звертають увагу монументальні статуї святих, особливо св. Юрія на коні, що списом вбиває змію.

За моїх студентських часів (1922-26) в Академічній Гімназії видніли на мурах катедри ще відносно свіжі сліди українсько-польської війни (1918-1920) — великі діри від гарматних стрілів з Високого Замку, де була розміщена українська артилерія і це було велике щастя, що катедра і палата не зазнали великих ушкоджень, бо площа св. Юра була зайнята поляками. Якби було навпаки, значить, якби Високий Замок був у руках поляків, то катедра і палата могли б бути знищені цілковито. Припускаю, що наші артилеристи таки вважали, щоб не знищити такі цінні набутки архітектури.

Цілий комплекс будинків св. Юра обгороджений високим муром, що оточував навколо катедру з палатою і з помешканнями та канцеляріями для консисторських урядовців і священиків з родинами, нагадує чотирикутну твердиню, що розміщена на горі і домінує над цілим містом.

Чув я від деяких мешканців з кіл св. Юра, що поляки, щоб принизити розташування катедри, натискали довший час львівську польську митрополію і домоглися дозволу побудувати на вулицях Городецькій і Льва Сапіги (на їх рогах) костьол св. Єлисавети, в ґотичному стилі. Але не помогла їм висока вежа костьолу, бо, як сказали знавці інженери-будівельники, — таки св. Юр лежить на далеко вищому рівні у порівнянні з названим костьолом.

Катедра св. Юра є для нас, українців, не лише місцем молитви, але в часі окупації Галичини поляками була бастіоном опору польській окупаційній владі!

В день святого Юрія (6-го травня) на площі перед катедрою щороку відбувалися славні відпусти-празники, на які з'їжджалися маси народу навіть з далеких сторін з усяким крамом: забавками, стравами і з різними витребеньками. Ми, учні Академічної Гімназії, на св. Юра оминали школу і вешталися по площі, щоб зустріти знайомих, головно рідню, поговорити, забрати дарунки і харчі, які нам привозили наші добрі мами. Ми вже наперед умовлялися поштою, що будемо їх шукати на тих відпустах, і з набором верталися до кляс, ділилися з товаришами, які не мали того щастя зустрінутися з родиною.

Добре пам'ятаю велику маніфестацію-протест на цій площі 14-го чи 15-го березня 1923 року, коли Рада Амбасадорів призвала Польщі Східню Галичину. В ній ми, учні, брали участь разом зі студентами університету та українським громадянством. За цією маніфестацією спостерігав апостольський візитатор Дженоккі і з тривогою дивився з балькону митрополичої палати як польська кінна поліція „шаржувала", б'ючи лезами шабель безборонних демонстрантів, арештуючи при цьому багато академічної молоді. Як згадувала мені служба Митрополита, тоді він молився у своїй приватній каплиці зі своїми священиками.

На роковини 1-го Листопада чи під час Панахид на могилах наших стрільців з часів визвольних змагань на Янівському чи Личаківському цвинтарях ми, учні і студенти, та маси українського громадянства брали активну участь і були свідками як поліція розганяла, била й арештовувала нас за те, що посміли помолитися за душі тих, що загинули в нерівному бою з польськими окупантами.

Митрополит нерідко відвідував Америку, Бразилію, інші країни. В той час поширилася вістка, що польська шовіністична молодь, т. зв. „злота млодзєж", користаючи, що Митрополит виїхав зі Львова, думаючи, що тепер, восени, мало відбувається всяких з'їздів і конференцій, постановила підмінувати митрополичу палату, щоб Митрополит не мав сталого осідку у Львові. Польське суспільство і так вважало його зрадником, бо він „покинув римо-католицизм і перейшов до української церкви з метою вибитися на високе становище".

Наша розвідка з УВО (Українська Військова Організація) вивідала серед польських студентів, що палаті загрожує небезпека, скontактувалася з учнями вищих кляс (6 і 7 кляси), не зачіпаючи „осьмаків", що мали багато праці — приготовлялися до матури, поділила учнів на відділи і встановила чергування в кімнатах Сестер Василіянок, що мешкали в лівому коридорі (якщо стояти лицем до катедри від палати). Ці Сестри займалися кухнею, що містилася в палаті у підвалі, і загальним господарством, де харчувалися священики і управа палати.

Катедра св. Юра у Львові.

Чергування відбувалося вечорами від понеділка до суботи кожного тижня, від години 7-ої вечора до 7-ої ранку. Ми приходили до великої кімнати, де керували нами старші особи з УВО, прізвищ їх ми не знали, лише псевдоніми. Всіх чергових було коло 20 осіб, половина з них стежила в саді за палатою від вулиць Городецької і Петра Скарги та коло т. зв. „каналу", а друга частина читала чи приготовлялася до лекцій на ранок. Цей „канал" містився з правого боку палати, за високим залізним парканом, доступ до якого був від вулиці Городецької в нижній частині саду, загородженого високим муром. Вгорі муру не було колючих дротів, що перешкоджали б перелазити через нього.

Отрів „каналу" був якраз такий, що через нього можна було перелізти до палати, віддаленої від нього на 8-10 метрів.

Завданням чотирьох людей було: мати прикладену драбину до муру з боку саду і пильнувати з малою ліхтаркою, з пістолетом на корки та свиставкою на віддалі 10 метрів від муру. В разі підозрілих рухів або найменшого шелесту був наказ освітити дане місце і стріляти, а свиставкою дати знати тим, що сиділи в кімнаті, дрімаючи солодко. Тоді на довгому коридорі було чути біганину шістьох учнів, що спішили „на поміч" черговим у саду!

(Продовження буде)

Суспільна Опіка СУА

Українське жіноцтво, згуртоване в Союзі Українок Америки, спокійно переводить ухвали конвенцій та інші намічені пляни праці в життя. Управи відділів звітують перед своїм членством та Головною управою СУА, а кожних три роки референтки Головної управи звітують на конвенції.

В травні 1996 року відбудеться XXIV Конвенція СУА у Філядельфії. Напередодні цієї конвенції хочемо поділитися з українським громадянством про пророблену працю за останніх п'ять літ одної із кількох ділянок СУА, а це Суспільної Опіки.

Уважаємо, що крім списків жертводавців та їхніх датків на Суспільну Опіку СУА, які стало є подані в журналі „Наше Життя", громадянство повинно знати, в який спосіб і в які місця пішла допомога.

Референткою Суспільної Опіки є Лідія Черник, яка працює з відданістю і увагою, щоб все було зроблено справедливо. Їй допомагає комісія, в якій працюють: Анна Рак як скарбничка, Анна Кравчук — листування, Ольга Гнатик — опіка над „бабусями" в Европі, Надія Оранська для справ Суспільної Опіки в ЗСА і Ірина Руснак для справ допомоги Україні.

Після нещасного випадку в Чорнобилі рішено поширити Медичний Фонд СУА на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, та продовжувати окремий Фонд Суспільної Опіки. З цих фондів виділяється допомога сиротам, інтернатам, школам для недорозвинених дітей в Україні, старшим віком і самітним людям, особливо „бабусям" в Україні та в інших країнах, де нашої помочі потрібно.

За останніх п'ять літ закуплено чотири медичні апаратури в сумі 126,000 дол. та необхідні речі до ляборатoрії для дальшого функціонування аналізаторів крови в сумі 3,762 дол. до Обласної дитячої спеціялізованої клінічної лікарні у Львові. В 1994 році здійснено проєкт СУА, ФДДЧ і фірми Дженерал Електрік — це придбання, та заінсталювання томографу магнітного резонансу (МРІ), на який СУА призначив 200,000 дол. і він знаходиться в Київському науково-практичному об'єднанню швидкої допомоги та медицини катастроф. Голова СУА А. Кравчук і реф. Л. Черник були присутні при переданні цієї апаратури головному директорові Григорієві Рошинові. До дитячої санаторії „Джерело" в Трускавці, де кожного року лікується біля шість тисяч дітей України, закуплено апарат — дитячий фіброгастроскоп фірми „Олимпус" в сумі 15,685 дол. Тепер ще є в процесі закуп апарату ультразвукового дослідження внутрішних органів, бо він є необхідний для діягностики дітей, особливо з чорнобильської зони.

Дітям, які приїжджали на лікування з України до Америки передано 12,861 дол. До Польщі виплачено на переведення складної операції дівчині 4,451 дол. До Югославії переслано грошеву допомогу в сумі 5,205 дол. До Бразилії — школам, садочкам і особам в старечих домах вислано суму 4,842 дол. Хворим дітям на лікування вислано 3,950 дол., сиротам в Бразилії вислано 5,023 дол. В Україну дітям по шпиталях, сиротам, дітям по садочках та інтернатам передано суму 19, 342 дол. Союзові Українок передано грошеву допомогу в сумі 2,200 дол. голові Жіночої Громади в Україні Марії Драч передано на допомогу сиротам суму 1,000 дол.

Відділи СУА включилися в працю Суспільної Опіки, складають пожертви на її Фонди, а також безпосередньо висилають пачки з одягом, вітамінами, солодощами, сухими овочами та книжками для дітей і дорослих.

В часі п'ятьох років вислано в Україну 1,088 пачок на суму 65,998 дол. До Бразилії 528 пачок в сумі 27,519 дол. До Польщі 368 пачок в сумі 12,669 дол.

Члени Комісії мають свої ділянки: Анна Рак — скарбничка переводить всі пожертви і подає до журналу „Наше Життя", та стежить за фондами — вона справді є правою рукою референтки.

А. Кравчук, голова СУА, координує листування, яке продовж 20 років широко розвинулося і сотні осіб різного віку з різних українських поселень мають між собою листовний зв'язок, а тепер це поширилося також на Україну.

Суспільною Опікою в ЗСА займається Надія Оранська. Управи відділів опікуються старшими жінками, особливо своїми членками. Для ширшого громадянства запрошують лікарів із доповідями і порадами на медичні теми. Цього року зорганізовано Фонд Членського Статусу, на який відділи вплачують по 15 дол. річно та можуть вносити подання до Суспільної Опіки СУА про звільнення з вкладки для довголітньої членки, яка перебуває в старечому домі, чи не може сама про себе дбати.

Поміч „бабусям" в Европі координує почесна членка СУА Ольга Гнатик. Кожного року маємо 22-24 бабусі. Відділи спонзорують по одній, чи дві бабусі, координатор має листовний зв'язок та пересилає їм грошеву допомогу. За п'ять літ вислано суму 15,032 дол.

Поміч Україні — координатор Ірина Руснак. До неї належать „бабусі" в Україні. В 1994 році, будучи на Світовому Конгресі Союзу Українок в Україні, мала нагоду особисто запізнатися з головами обласних відділів Союзу Українок України, з якими вже перед тим мала листовний зв'язок і одержала від них списки потребуючих „бабусь". Тоді передала 1,000 дол. для бабусь, але ця сума — це неначе „капля в морі". Після поданих нам списків потребуючих бабусь в Україні є дуже, а дуже багато. Віримо, що наше членство і вся українська громада, так, як досі допоможуть підсилити фонди Суспільної Опіки для сих, долею скривджених, жінок України.

Світова Рада Суспільної Служби при СКУ в Торонто, намагаючись скоординувати поміч Україні, звернулася до організацій діяспори взяти під опіку новоорганізовані Осередки Суспільної Служби України. Ми погодилися на 11 осередків, які розділено на дев'ять округ СУА і далеко віддалені відділи. Раз у році Світова Рада Суспільної Служби організує конференцію в Торонто для звітування та обговорення споріднення організацій діяспори з осередками в Україні. Ірина Руснак бере участь у тих Конференціях. СУА має під опікою такі Осередки Суспільної Служби України: Херсон—Округа Огайо, Суми—Округа Чикаго, Дніпропетровське—Округа Дітройт. Чернігів—Округа Філядельфія, Ніжин—Округа Нової Англії, Луганське—Округа Ню Йорк, Запоріжжя—Округа Ню Джерзі, Івано-Франківське—Округа північного Ню Йорку, Чернівці—Округа південного Ню Йорку, Коломия і Дрогобич — Відділи Флориди. Нав'язуємо зв'язки і стараємося якнайкраще співпрацювати, бо від того залежить ефективність допомоги.

За кілька місяців будемо відзначувати 10 літ від чорнобильської катастрофи. Не забуваймо тих, які віддали життя, намагаючись рятувати довкілля та хворих дітей і молодь.

Референтка Суспільної Опіки Л. Черник і всі члени комісії складають щиру подяку всім членкам СУА, які жертвенно працюють, щоб полегшити життя хворим дітям, сиротам і старшим особам в Україні та діяспорі.

Особливу подяку висловлюємо українському громадянству за зрозуміння праці Суспільної Опіки СУА, довір'я і жертвенність на фонди С. О. СУА. Ваша поміч викликала не одну усмішку на дитячому чи старечому обличчі.

Пожертви просимо пересилати на: UNWLA Chornobyl Fund, або UNWLA Welfare Fund, 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003.

Ірина Руснак

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК

(Закінчення зі стор. 1)

Не можна поминути того, щоб не згадати так важливої зміни для обслуги гостей Союзівки, а саме: перший раз за існування оселі введено в програму обслуги готелеву систему. Тим самим гості мають до вибору мешкати і платити належність лише за кімнату, як це водиться у готелях, або замовити кімнату з харчами, як було до цього часу. Та нова система показалась корисною.

В звітовому часі, себто за дев'ять місяців загальні обороти Союзівки виносили 755,838 дол., а видатки в тому часі були 1,017,830 дол. і тим самим був недобір в сумі 261,993 дол.

6. Союзовий Дім — Українська Національна Корпорація Дому УНСоюзу. Тут слід згадати, що під час нарад Головного Уряду УНСОюзу, відбутих в травні ц. р. більшістю голосів рішено продати цей дім, тому, що приходи із винаймлення приміщень не покривають всіх коштів оплат податків і адміністрації та відсотків за позички.

За перших 9 місяців 1995 року Корпорація Дому УНСоюзу одержала чиншів у висоті 2,267,809 дол., інших прибутків у висоті 3,004 дол., а витрат було на суму 1,908,972 дол.

Позичка УНСоюзу під цю пору виносить 10,927,530.25 дол., а позички членів Союзу на боргові зобов'язання других 6,301,691 дол.

Контрольна Комісія закликає патріотичну українську громаду Америки й Канади до дальшої підтримки моральної, а головно матеріяльної допомоги для закріплення самостійности й соборности української держави.

Контрольна Комісія апелює до відділових управ Америки й Канади повести так організаційну працю, щоб не було в УНСоюзі ні одного відділу, щоб не мав придбаного бодай одного члена. Пам'ятаймо, що нові члени, це запорука росту нашої довголітньої установи.

Контрольна Комісія УНС

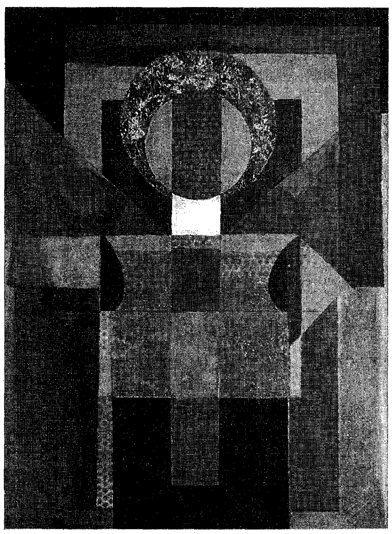
НА СПІЛЬНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ комісій Сенату і Палати Репрезентантів у середу, 6-го грудня,їхні представники у принципі погодились на те, щоб схвалити нові правила строгішої заборони про передачу непристойностей та вульгарностей через комп'ютерну мережу. Відкинено пропонований компроміси помірковних республіканців і комп'ютерної індустрії. Натомість схвалено голосами 17 до 16 законопроєкт, який каратиме гривною у висоті 100,000 дол. і ув'язнення до п'яти років осіб, які уможливлюватимуть доступність таких непристойних матеріялів для неповнолітніх.

В Ню Йорку проходить виставка картин Х. Сай

У Ню Йорку в „Лаббі" галерії, що міститься при 31 захід, 52-га вулиця, відкрито 10-го грудня виставку двох мисткинь — Христини Сай і Клер МекКонегі. Виставка триватиме до 5-го січня 1996 року, а вернісаж відбудеться в п'ятницю, 15-го грудня, від години 6-ої до 8:30 вечора.

Про молоду мисткиню Христину Сай та її творчість ми писали вже не один раз у нашому щоденнику. Тепер виставлення її картин в престижевій галерії є ще одним кроком у її мистецькій кар'єрі. Вона виставляє, як завжди, свої абстрактні релігійні картини, з яких більшість віддзеркалює її пов'язаність із византійськими іконами та вказує на великий вплив її учителя Петра Холодного, мол. У „Лоббі" галерії вона вже виставляла свої картини з великим успіхом.

Тим разом Х. Сай виставляється враз із К. МекКонегі, яка також належить до школи абстрактного малювання. Вона часто у своїх картинах вживає получення паперу для вибивання стін із кольоровим розкиненням фарб на полотно. Вона виставляла свої картини в Ню Йорку, Лос Анджелесі і Сан Францісько. Її картини були вже також виставлені в „Лоббі" галерії. Ґалерія є неприбутковою установою, заложена в 1989 році і її фінансово підтримують культурні організації, що находяться в сусідстві. Кожного року галерія запрошує біля дванадцять груп мистців, які працюють в різних ділянках, до виставлення своїх творів у приміщеннях галерії.с

Х. Сай: „Анчея".

В Ужгороді відбулася ювілейна сесія УІТ

Ужгород — Ню Йорк (О.С.). — Дня 31-го жовтня на Історичному факультеті Ужгородського Державного Університету відбулося ювілейне засідання ужгородського Осередку УІТ з нагоди відзначення 30-ліття Українського Історичного Товариства (1965-1995). На науковій сесії було заслухано доповідь голови Осередку і члена Редакційної Колегії „Українського Історика" проф. Олега Мазурка про діяльність УІТ із наголосом на активізацію Ужгородського УІТ, зокрема співпраці Історичного факультету Ужгородського Університету з Українським Історичним Товариством в Америці і журналом „Український Історик". На сесії виступили також з інформативними доповідями доцент Олександер Ситник, який говорив про попередню діяльність представництва УІТ в Ужгороді. Доцент Микола Вегеш виступив з пропозиціями відносно організації і переведення конференції УІТ в Ужгороді в 1996 році. Проф. Григорій Павленко у своїх заувагах ствердив до певної міри вузьку тематику наукових досліджень на Історичному факультеті Ужгородського університету, що зводяться переважно до краєзнавчих проблем. Отже, перед Осередком УІТ в Ужгороді у співпраці з Історичним факультетом університету постає завдання розширити історіографічні і українознавчі дослідження.

Представництво журналу „Український Історик" в Ужгороді очолює кандидат історичних наук Олександер Ситник, член УІТ і співробітник журналу.

Пожвавлення ужгородського Осередку УІТ у співпраці з Історичним Факультетом Ужгородського університету виразно вказує на поважні впливи Українського Історичного Товариства в науково-академічному житті в Україні і її регіонах.

ПОДІЇ

ЗУСТРІЧ ІЗ Х. СТЕБЕЛЬСЬКОЮ

Йонкерс, Н. Й. — Український Конгресовий Комітет Америки, Відділ в Йонкерсі, влаштовує зустріч-розмову із заслуженою працівницею культури України Христиною Стебельською. Тема зустрічі — „Що доброго в Україні?" Відбудеться вона у п'ятницю, 15-го грудня ц. р., в залі СУМА, 301 Палісейд аве. в Йонкерсі. Початок о год. 7-ій вечора, вступ — 5 дол.

СВ. О. МИКОЛАЙ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Старшина Пластової Станиці в Ню Йорку влаштовує свято св. о. Миколая у суботу, 16-го грудня, о год. 2-ій після полудня. „Небесна канцелярія" буде відкрита від год. 11-ої ранку. Перед програмою для дітей буде нагода зробити їх з о. Миколаєм знимки.

НОВОРІЧНА ЗАБАВА В БАЙОННІ

Байонн, Н. Дж. — Український Народний Дім, 280 Аве. Е в Байонні, Н. Дж., влаштовує новорічну забаву, яка відбудеться у неділю, 31-го грудня. Початок о год. 9-ій вечора. У програмі — тост із шампанським, буфет, 10 осіб за столом одержать горілку. Грає оркестра „Журавлі". Вступ — 30 дол., для молоді — 15. Квитків при вході не продаватиметься. Тел. для зголошень (201) 823-1242.

ЗЕМЛЕТРУС СИЛОЮ 5.6 ступеня за скалею Ріхтера стався у південносхідній частині Туреччини. Епіцентр підземної стихії знаходився поблизу міста Каракочан. Після першого поштовху мали місце ще чотири, але значно менші сили. В провінціях Тунджелі, Ерзрум, Малятія, Ерзінджан, Тюмюшгаль зруйновано багато будинків, чи є людські жертви — ще невідомо. Мешканці цих провінцій у паніці покидають свої села. В 1939 році у цьому регіоні Туреччини відбувся землетрус силою 8 ступенів, у висліді загинуло 40,000 осіб.

Казкові...

(Закінчення зі стор. 2)

рез гору". Одного дня мала корівка сказала своїй матусі що:

За горою
Травичка смачніша,
Вода плюскітливіша,
Грязюка грязливіша,
Мед густіший...

І маленька корівка вирушила в дорогу. До неї прилучилися жабка і качечка, свинка, ведмедик. Одначе, коли вони дійшли до іншої гори, то переконалися, що на чужині:

Трава не була смачніша,
Жучки не були хрумкіші,
Вода не була
плюскітливіша,
Грязюка не була
грязливіша,
Мед не був густіший...

І вони повернулися додому, бо переконалися, що немає кращого життя, як на батьківщині. Це алюзія, щоб не покидати батьківщини задля сповидних матеріяльних дібр. А наша пословиця каже: „Всюди добре, а вдома найкраще".

* * *

Збірка закінчується віршем М. Бирк під заголовком „Пухнастиків день народження". Маленький зайчик, пробудившись зі сну, радісно вигукував і співав: „Вчора я ще був дитиною, а сьогодні мені рік!" Він вирішив відсвяткувати цей радісний день. Його пісеньку підслухав голуб, який повідомив всіх місцевих пташок, щоб спільно відзначити цей важливий день у житті Пухнастика. Під час неприсутности соленізанта вони приховалися в його дуплі, а коли він повернувся —

Враз повибігали
В хаті з кожного кутка
І зайчаті заспівали
Грімко — „Многії літа!"

Провідна думка цього вірша — дружні сусідські взаємини пожильців цієї самої батьківщини.

* * *

Світлана Кузьменко є авторкою кількох раніших книжок для дітей і молоді, а саме „Івасик і його абетка", „Півникова пригода", „Казка березового лісу" (переклад із англійської). Авторка була довголітньою співробітницею журналу для дітей „Веселка", видання УНС, аж до його закриття. На увагу заслуговують її серійна розповідь „Івась Мудрась". С. Кузьменко пише теж твори для дорослих — „Новоталалаївські рефлексії", „Вічний проростень" та численні поетичні та прозові твори для діяспорних газетних та журнальних видань. Зокрема вартісні її мініятюри, ядерні, сповнені життєвої філософії з повсякденного життя.

Останню книжку Світлани Кузьменко можна замовляти під адресою: Ukrainian Women's Organization of Canada, 378 Burnhamthorpe Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2A6 Canada. Ціна книжки 8 дол. включно з поштовою оплатою.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Атанас Кобрин доповідає в Пармі

Заходами Округи СУА в Пармі 12-го листопада ц.р. в домівці СУА, в Астродомі катедри св. Йосафата в Парім, відбулася цікава розповідь Атанаса Кобрина, гостя зі соняшної Фльориди, а темою її була: „Зустріч з Херсоном". Імпрезу почала вступним словом голова Округи СУА — Огайо, Іванка Шкарупа, привітала прелегента, гостей та союзянок. У Херсоні Суспільну Службу України очолює Головна Управа з осідком у Києві, головою якої є Богдан Фесюк. У всіх осередках є створена Управа Суспільної Служби, до якої входять представники різних організацій. Округа СУА Огайо нав'язала контакт з Херсоном, у вересні минулого року, та провела динамічну і продуктивну працю. За 14 місяців вислано там понад 70 пакунків з одягом, солодощами та ліками, та 27 пакунків з книжками. Відділ СУА та місцеві організації допомогли з коштами пересилок. Голова Округи СУА І. Шкарупа поіменно дякувала жертводавцям та попросила імпрезову референтку Округи Любу Гурко-Боднар до дальшого ведення програмою. Л. Боднар щиро привітала всіх присутніх і подала характеристику самого прелегента: Атанаса Кобрина. Він родився у Волі Якубовій, коло Дрогобича 1928-го року. Був учнем гімназії в Дрогобичі, а закінчив матурою в Шляйсгаймі, коло Мюнхену, 1947-го року. В ЗСА студіював на університетах Баффало, Ніягара та Вищій Школі Освіти і одержав наукові ступені бакалявра та маґістра менаджменту. Спочатку в ЗСА працював фізично у фабриці Форда, а згодом переходить на працю в нюйоркському стейтовому уряді, де вибивається на провідні становища. У 1944 році молодим юнаком вступив до І-ої Української Дивізії „Галичина" і після війни перебув 12 місяців в американському полоні в Австрії. Під час Корейської війни служив в армії ЗСА і був навіть крайовим командиром Українських-Американських Ветеранів. Він є дуже активним в громаді: був директором Школи Українознавства ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку, членом Крайової Головної Управи Братства Дивізійників, багатьох професійних і інших американських організацій і добровольцем програми навчання англійської мови в Україні, яку спонзорує УНСоюз. Часто виступає з доповідями в ЗСА про Україну перед американською публікою. Вже 8 разів їздив в Україну, де проводить конструктивну, усвідомлюючу працю. Після вступу Л. Боднар виступив сам доповідач, Він перебув у Херсоні цілий місяць. Це дуже гарне і передовсім чисте місто — сказав А. Кобрин. Люди, а передовсім жінки одягнені скромно, але естетично. Місто засноване ще в 1778 році, положене в лимані правобережжя Дніпра. Херсон це дуже важливий торговельно-транспортний та стратегічний вузол з виходом у Чорне море, а звідти у Середземне. Провідні галузі промисловості, це машинобудівельна, текстильна, сільськогосподарська, виноробна і бавовняна. Населення біля 365 тисяч. У Херсоні є дуже багато церков, але на жаль тільки 2 українські: Українська Автокефальна Православна, Київського Патріярхату і Греко-Католицька, в процесі будови. А. Кобрин з оптимізмом дивиться на будуче в Україні. Незважаючи на уживання російської мови багато людей почуваються українцями, українізація в школах і війську поступає вперед. Приватизація і перехід на вільний ринок проводяться, але цей процес поступає дуже повільно. У Херсоні є вищі навчальні заклади та цінні музеї. Там виходить чотири українські часописи. Дуже усвідомлюючу працює в Херсоні і околиці проводять: Союз Українок з їх дуже активною головою Сашко, коші нашого козацтва, якого головою перевибрано ген. Муляву і КУН. Доповідач твердить, що багато людей у Херсоні та околиці почуваються українцями, але силою накинена колонізаційна політика комуністів — росіян намагалася всякими способами викорінити в них ужив ання рідної мови та відірвати їх від рідного кореня. А. Кобрин заохочував слухачів їхати в Україну та помагати морально і матеріяльно. СУА в Херсоні не має ще своєї домівки, в цьому нам треба їм конче допомогти. Також на відеоекрані показував присутнім херсонські прекрасні краєвиди, зустрічі з херсонцями та їх питому гостинність.

Після доповіді, ведуча програмою Л. Боднар запросила всіх присутніх на „Херсонський Книш", акий спекла Ірина Кашубинська.

Потім були запити, на які доповідач давав вичерпні відповіді.

Імпрезова референтка подякувала доповідачеві та побажала успіхів і здоров'я в майбутньому.

Володимир Боднар